

CSEH LÁSZLÓ

Bár tudom, e fenséges épület falai között talán szentségtörés ilyesmivel előhozakodni, de ha alátámasztást keresünk arra a közkeletű megállapításra, hogy Magyarországot elsősorban fantasztikus művészei, tudósai és sportolói okán emlegetik a nagyvilágban, akkor itt, a 21. században azt a bizonyos Google nevű keresőmotort kell megpörgetnünk.

Nos, a jó és kifejezetten méltó hír mindannyiunknak, hogy e ház és intézmény megálmodójára, Széchenyi Istvánra jóval több, mint kétmillió találatot kapunk, míg Liszt Ferencre 11.7 milliót, jóval többet, mint a jelen lufisztárjainak bármelyikére. Ugyanakkor a mai nap is aktív sportolóink, zeneszerzőink, íróink valóban globálisan ismert, bár bántóan szűk táborából magasan kiemelkedik egy harmincesztendős fiatalember.

Cseh Lászlót többet említik, mint bármelyik magyar futballistát, közismertebb, mint bárki más a jelen sportoló nagyságaink közül, és mi tagadás, az 1.33 millió találat kétszer annyi, mint ahányszor Puskás Ferenc neve felbukkan az internet végtelen virtuális mezsgyéin.

Mégsem ez számít leginkább, természetesen. Hanem talán az, amit idén, a kazanyi úszó-vébén élhattunk meg. Hogy amikor ez a zsenális versenyző egy évtized után ismét világbajnok lett, az egyébként csendes újságíróársak közül a német, az amerikai, az orosz, az olasz, a francia és a még oly hűvös svéd is önfeledten tapsolt – holott ők nem szurkolók, hanem a média hivatalból higgadt képviselői.

Vagy az számít igazán, hogy amikor ez a fenomenális úszó két héttel ezelőtt, a 30. születésnapján aranyérmeket nyert az izraeli rövid pályás Európa-bajnokságon, közönség és sportolók, csaknem másfél ezer ember spontán elkezdte énekelni a Happy birthday to you-t. Negyvennyolc nemzet versenyzői, edzői, sportvezetői álltak a tribünön s tisztelegtek neki, aki immáron minden idők legeredményesebb úszójává lépett elő a kontinensviadatok történetében, hiszen nem kevesebb, mint 31 alkalommal nyert Európa-bajnoki címet.

Néha az az érzésem, itt, Magyarországon nem igazán értékeljük, fogjuk fel, milyen ikon ő a világ úszósportjában – amely mégiscsak a harmadik-negyedik legnépszerűbb sportág a földkerekségen. Tőle rendre interjút kér az amerikai NBC, a japán Asahi, az ausztrál Seven, az olasz RAI, a brit BBC, százmilliók tudják, ki az a László Cseh, aki sosem visel sapkát, hanem mindig kopaszra borotválja kobakját a nagy viadatok előestéjén.

És néha az az érzésem, hogy mi, mindannyian nem igazán értékeljük, fogjuk fel, milyen irgalmatlan erőfeszítéseket követel az, hogy valakiből a világ egyik legjobbja váljék ebben a sportágban. Rendre elmondom: az úszás az egyik legigazságtalanabb sport – a saját művelőivel szemben. Mondjanak még egy műfajt, amelyben naponta, igen, naponta 8-10 kilométert kell edzésen megtenned annak érdekében, hogy a nagy versenyen 200 méteren te legyél a leggyorsabb. Amelyben naponta, megint csak ismétlem, naponta hét órát kell az erősítőteremben és a medencében eltöltened, hogy a nyár csúcspontján kettő, azaz kettő percig a lehető legnagyobb sebességgel haladj a vízben.

Cseh László ennyit investál szinte minden áldott nap, tizenévei kezdete óta. Tizenhét volt, amikor már az univerzum második leggyorsabb vegyesúszójának számított. Most napokkal elmúlt harminc, és még mindig a világklasszisok közé tartozik.

Igazán ez benne a lenyűgöző. Más elkopik, elhamvad ebben a terhelésben. Ő tizenhárom éve minden egyes idényben szerez legalább egy, de inkább több olimpiai, vagy világbajnoki, vagy Európa-bajnoki érmet, eddig összesen 65-öt. És hadd mondjam azt, az idén még arra a csodára is képes volt, hogy visszatekerje a biológiai órát.

Új edzőjénél, Plagányi Zsoltnál testben s lélekben átalakulva, elszántságát ismét megacélozva, izomzatát irdatlan munkával újjáépítve gyorsabb és jobb lett, mint huszonéveinek elején volt. A nyáron egyetemes úszótörténelmet írt azzal, hogy a hetedik egymás követő világbajnokságon szerzett érmet. Arccal a harminc felé ő lett az első férfiversenyző, aki valaha képes volt ugyanabban az úszásnemben egy vében mindhárom távon, azaz 50, 100 és 200 méteren dobogóra állni, és olyat sem pipált még a história, hogy valaki tíz évvel az első világbajnoki címe után nyerjen újfent aranyérmet.

Igazi példakép ifjaknak és vénebbeknek, akivel csak a sportoldalakon találkozunk, elvégre hogy, hogy nem, soha nem keveredik olyan szituációkba, hogy a bulvármédia csámcsogjon bármilyen cselekedetén. Egy tiszta férfiú, egy csodálatos feleséggel, Diával, egy tiszta, páratlanul hosszú és példátlanul eredményes pályafutással, amelynek még korántsincs vége – mégis vitán felül érdemes arra, hogy máris a magyar örökség részének tekintsük.

Laci, csodálatos veled egy évszázadban élni.

Csurka Gergely